2025-95-RE

Causa 2025-95-RE

(Z c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 627-2025. Recurs d'empara

Sentència del 13 de març del 2026

BOPA núm. 31, del 25 de març del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 24 de novembre del 2025, per la representació processal de Z, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 13 d'octubre del 2025, dictat per la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia, i, contra l'aute del 4 de novembre del mateix any, dictat pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, "*a la tutela judicial efectiva*" i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que declari que Z i la seva filla tenen dret a ser indemnitzats a partir del 14 d'octubre del 2025 en la quantia que determini la jurisdicció ordinària, mitjançant el procediment adient;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 18 de desembre del 2025 que va admetre a tràmit aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 20 de gener del 2026, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 30 de maig del 2025, la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia va dictar un aute de processament contra Z per la seva presumpta participació en un delicte major d'agressió sexual constitutiva de violació a una persona vulnerable, en un delicte menor continuat d'assetjament sexual, en un delicte major continuat d'actes sexuals sense consentiment, en un delicte major d'actes sexuals sense

consentiment, en dos delictes majors d'utilització de menors i persones amb discapacitat per a la pornografia, i, en un delicte major d'exhibicionisme.

1.2. El 13 de juny del 2025, la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia va dictar un aute en què decidia que, d'acord amb l'establert a l'article 23.2 d) de la Llei 1/2015, del 15 de gener, per a l'erradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica, s'imposava a Z l'impediment de qualsevol classe de comunicació, fos pel mitjà que fos, amb les víctimes i amb la mare de la seva filla i amb la seva filla menor d'edat, per un període inicial de 4 mesos, a comptar d'aquesta data, moment en què es tornaria a valorar la situació.

1.3. El 13 d'octubre del 2025, la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual decidia prorrogar el termini d'incomunicació total del processat amb la mare de la seva filla i amb la seva filla menor d'edat, per un període suplementari de 4 mesos a comptar d'aquesta data.

1.4. La representació processal de Z va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 4 de novembre del 2025, el Tribunal de Corts va dictar un aute que desestimava íntegrament aquest recurs i confirmava la decisió de la Batllia.

1.5. El 24 de novembre del 2025, la representació processal de Z va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 13 d'octubre del 2025, dictat per la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia, i, contra l'aute del 4 de novembre del mateix any, dictat pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, "*a la tutela judicial efectiva*" i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent retreu a la jurisdicció ordinària no haver escoltat la seva filla que té actualment 14 anys, abans de prendre la seva decisió que prohibeix les comunicacions entre ells.

- En aquest sentit, cita la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans que ha reiterat que s'han d'escoltar obligatòriament els infants de 12 anys o més, ja que d'acord amb l'article 12 del Conveni sobre els drets dels infants, "*1. Els Estats parts garanteixen a l'infant, que estigui en condicions de formar-se un judici propi, el dret d'expressar lliurement la seva opinió sobre tota qüestió que l'afecti; les opinions de l'infant han d'ésser degudament preses en consideració tenint en compte la seva edat i el seu grau de maduresa; 2. A tal fi, hom donarà especialment a l'infant la possibilitat d'ésser escoltat en qualsevol procediment judicial o administratiu que l'afecti, sigui directament, sigui per l'intermediari d'un representant o d'un organisme apropiat, de manera compatible amb les normes de procediment de la legislació nacional*".

- Afegeix que l'article 16 del mateix Conveni indica que: "*1. Cap infant serà l'objecte d'immixtions arbitràries o il·legals en la seva vida privada, la seva família, el seu domicili o la seva correspondència, ni d'atacs il·legals al seu honor i a la seva reputació; 2. L'infant té el dret a la protecció de la llei contra tals immixtions o atemptats*".

- Posa en relleu que la jurisprudència constitucional també segueix aquesta mateixa línia del principi de la protecció dels drets dels infants, i, en particular, del seu dret a ser escoltats en tots els procediments que els afectin (veg. la sentència del 26 de juliol del 2017, recaiguda en la causa 2017-13-RE).

- Pel que fa a la manifestació inicial de la mare, d'acord amb la qual demanava que la filla no mantingués contacte amb ell i que aquesta manca de contacte, l'estaria beneficiant, convé constatar la seva contradicció amb la carta posterior tramesa el 15 d'octubre del 2025, en què sol·licita la modificació de la mesura de prohibició de comunicacions actualment vigent, perquè la filla necessita emocionalment el contacte amb la figura paterna malgrat les circumstàncies.

- Afegeix que la mare manifesta en la carta que aquest contacte no està desaconsellat pel parer professional psicològic, si és desitjat per la menor i, per aquest motiu, considera que una flexibilització de la mesura estaria justificada amb la finalitat de no causar a la menor un perjudici emocional superior.

- El recurrent manifesta que des de la primera declaració de la menor, han transcorregut 4 mesos i que no se li ha tornat a prendre declaració, ni s'ha efectuat un informe psicològic, i conclou que el pas del temps no el pot perjudicar ni a ell, ni a la seva filla en l'exercici dels seus drets familiars.

- El mateix opina sobre l'examen dels dispositius mòbils i sobre la tardança en l'obtenció d'un informe pericial sobre els mateixos.

- Conclou que la prohibició de comunicació amb la seva filla menor d'edat vulnera el dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que declari que ell i la seva filla tenen dret a ser indemnitzats a partir del 14 d'octubre del 2025 en la quantia que determini la jurisdicció ordinària, mitjançant el procediment adient.

2.2. Argumentació del Tribunal de Corts

- El Tribunal de Corts posa en relleu que la mesura cautelar personal prevista a l'article 110.2 d) del Codi de procediment penal d'abstenir-se d'entrar en contacte amb la víctima, es troba amb tota evidència destinada a garantir la seva protecció efectiva, i més, si aquesta és menor d'edat, i ha de ser posada en relació amb les disposicions de la Llei 1/2015, del 15 de gener, per a l'erradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica, així com amb el Conveni d'Istanbul, els quals són coincidents en aquest sentit i a l'hora d'establir a càrrec de l'Estat la ferma i l'ineludible obligació de garantir la protecció de la víctima, sobretot, si es tracta d'una persona menor d'edat.

- En aquest sentit, el batlle instructor va considerar que la mesura cautelar adoptada, mitjançant l'aute del 13 de juny del 2025, continuava sent idònia, necessària i proporcional, atès que de les actuacions practicades es desprenia que el fet de no mantenir contacte amb el seu pare estava sent beneficiós per a la menor, després que la mesura fos sol·licitada per la mare.

- Afegeix que, de les actuacions practicades se'n desprèn igualment que aquesta mesura cautelar no només és idònia i proporcionada a la gravetat dels fets posada en relació amb les circumstàncies personals i particulars de les persones involucrades, sinó que també és absolutament necessària, ja que, i així ho va referir la mare de la menor, el processat hauria trucat a la menor en dues ocasions diferents (el 6 i el 8 de juny del 2025), havent-li provocat un estat d'angoixa, i atès que resta encara per rebre el resultat del seu informe psicològic per avaluar el seu estat emocional, cal evitar que l'anterior es torni a reproduir a fi de garantir de forma certa i efectiva la seva protecció, tenint en compte, a l'ensems, que és menor d'edat, sent el seu interès aquell que s'ha de protegir per sobre de tot, motius pels quals escau desestimar el recurs d'apel·lació interposat pel processat.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal considera que en aquest cas concret cal tenir en compte de manera particular tant les circumstàncies personals del processat, com la gravetat dels fets que van dur al seu processament i a la presó provisional, així com també les penes assignades als delictes que se li imputen (delicte major d'agressió sexual respecte d'una menor; delicte menor continuat d'assetjament sexual a una menor; delicte major continuat d'actes sexuals sense consentiment a dues menors; i, dos delictes majors d'utilització de menors i persones amb discapacitat per a la pornografia).

- Precisa que, contràriament a les al·legacions del recurrent, el 4 de juny del 2025, es va realitzar la prova preconstituïda en la seva filla.

- Així mateix, exposa que en les actuacions consta que els dies 6 i 8 de juny del mateix any, el recurrent es va posar en contacte telefònicament des del Centre Penitenciari amb la víctima (filla de la seva esposa), amb la seva filla i amb la seva esposa, amb la qual va parlar amb un to amenaçant, exigint que la víctima digués que tot era mentida quan la citessin a declarar, raó per la qual la mare va sol·licitar una mesura d'allunyament contra el processat.

- El Ministeri Fiscal considera que tenint en compte aquests fets, les decisions impugnades estan degudament fonamentades, perquè allò que la jurisdicció ordinària ha valorat de manera prioritària ha estat l'interès superior de la menor i la protecció de les víctimes.

- Precisa que de les diligències practicades se'n desprèn que hi ha afectació sobre la filla menor.

- Segons el seu parer, les resolucions impugnades raonen lògicament la necessitat, la idoneïtat i la proporcionalitat de mantenir la mesura adoptada.

- El Ministeri Fiscal afirma que si bé l'adolescent té dret a ser escoltada (de fet en el seu dia ja es va dur a terme una declaració i una pericial), cal tenir en compte el seu interès i el seu benestar emocional, així com la influència que el seu pare suposa en ella, ja que segons l'informe psicològic, aquesta ni tan sols té la percepció de ser una víctima.

- Addueix que a banda de la voluntat de voler influir en la menor -que també és rellevant- els arguments emprats per la jurisdicció ordinària rauen en el malestar i en l'angoixa generades en l'adolescent, atesa la seva reacció després del contacte telefònic.

- Per tant, les decisions impugnades són beneficioses per protegir la instrucció però, en especial, per protegir les víctimes, que n'hi ha més d'una i, sobretot, a la filla mateixa del recurrent, i aquestes decisions estan fonamentades en l'interès superior del menor i en la protecció de les víctimes, d'acord amb el Conveni d'Istanbul, la normativa vigent i la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans en la matèria, afegint que aquest interès de la menor ha de prevaler per sobre del dret del pare a tenir contactes amb la seva filla o del dret de la filla a ser escoltada (quan ja ho ha estat, fet que podria conduir a una revictimització, sobretot si la seva voluntat no és lliure).

- En aquest sentit, de conformitat amb el Tribunal Europeu dels Drets Humans, els Estats han d'adoptar disposicions penals eficaces per a actes tan greus com la violació i els abusos sexuals de menors, que posen en joc els valors fonamentals i els aspectes essencials de la vida privada.

- Considera que d'acord amb allò que s'acaba d'exposar i, tenint en compte que manquen algunes diligències per practicar i, sens perjudici de com pugui avançar la instrucció de la causa, se'n desprèn que la pròrroga de la mesura d'impedir els contactes per qualsevol mitjà amb les víctimes, així com amb la mare i amb la filla és de cabdal importància, idònia, necessària i proporcional, no només perquè encara s'està instruint la causa, sinó també per preservar i protegir a les víctimes.

- Pel que fa a la indemnització sol·licitada, en primer lloc, el recurrent al·lega el dret a la protecció contra les intrusions en la vida privada i familiar, establert als articles 13 i 14 de la Constitució, dret que no pot ser evocat directament en el marc d'un recurs d'empara (veg. l'article 41 de la Constitució i l'article 85 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

- I pel que fa al retard en l'anàlisi dels seus dispositius, el Ministeri Fiscal constata que el recurrent va ser declarat processat i va ingressar en presó provisional mitjançant un aute del 30 de maig del 2025. Per tant, d'acord amb els criteris jurisprudencials relatius a la durada d'un procediment com aquest, no es pot considerar que 8 mesos vulnerin el seu dret a un judici de durada raonable i obrin el dret a ser indemnitzat per aquest motiu.

- Manifesta que en aquest cas cal valorar la gravetat dels fets, les circumstàncies personals i les particulars de les persones involucrades, la relació entre elles, la declaració de diverses víctimes, la realització de pericials i la pràctica de diverses diligències d'instrucció en relació amb l'anàlisi i el blocatge de diversos dispositius electrònics del processat.

- Per tots aquests motius exposats, demana al Tribunal Constitucional que desestimi íntegrament aquest recurs d'empara per la manca de vulneració dels drets constitucionals al·legats.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurrent en empara estima que s'ha conculcat el seu dret a la jurisdicció protegit a l'article 10 de la Constitució i, més concretament, els seus drets a un procés degut, a la defensa i "*a la tutela judicial efectiva*". Consegüentment, l'interessat demana l'anul·lació de l'aute del 4 de novembre del 2025, dictat pel Tribunal de Corts, la declaració de la vulneració dels drets esmentats i el reconeixement del seu dret i del de la seva filla a ser indemnitzats a partir del 14 d'octubre del 2025 en la quantia que determini la jurisdicció ordinària.

3.2. Cal començar per fer una recapitulació dels fets majors que envolten aquest litigi.

El recurrent va ser processat el 30 de maig del 2025, per uns presumptes delictes major qualificat d'agressió sexual, major continuat d'actes sexuals sense consentiment, major d'actes sexuals sense consentiment, majors d'utilització de menors i persones amb discapacitat per a la pornografia, major d'exhibicionisme i menor continuat d'assetjament sexual. L'interessat es troba en situació de presó provisional des d'aquella data. El 13 de juny del 2025, es va prohibir al recurrent, entre altres mesures, qualsevol classe de comunicació amb la seva filla menor. Aquesta mesura tenia una durada inicial de 4 mesos i es va prorrogar pel mateix període mitjançant un aute dictat pel batlle instructor del 13 d'octubre del 2025, el qual va considerar que la menor podia ser una presumpta víctima del seu pare, en particular degut a la publicació, en una coneguda xarxa social, d'un vídeo de 7 segons de caire sexual. L'avui recurrent es va alçar contra aquesta resolució, la qual va ser confirmada per l'aute del 4 de novembre del 2025, dictat pel Tribunal de Corts, objecte d'aquest recurs d'empara.

En substància, la jurisdicció penal considera que era necessari mantenir la prohibició temporal de contacte entre pare i filla, ja que calia: 1) rebre l'informe psicològic de la menor; 2) vetllar pel normal desenvolupament de la instrucció; i, 3) protegir a la presumpta víctima.

L'argument principal del recurrent es basa en el desig de la filla de 14 anys de veure al seu pare,

petició que va ser denegada sense haver estat escoltada prèviament.

3.3. És ben sabut que el recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància, ni en un tribunal suprem; que l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i que es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic, ni absurd i que no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució. I no es pot fer altra cosa que constatar que l'aute impugnat no presenta, de manera patent, cap d'aquestes carències. Vegem-ho.

3.4. Ja hem dit que l'argument vertebrador d'aquest recurs d'empara radica en l'absència de consulta de la filla menor abans que el batlle instructor adoptés la pròrroga de la prohibició de mantenir contactes entre progenitor i filla. En efecte, el recurrent es queixa d'una fallada processal que va interferir, fatalment, amb el dret constitucional d'ambdós a la vida familiar.

Aquest Tribunal comparteix l'afirmació del recurrent que la privació temporal de contactes pot afectar a la menor.

Cal advertir també que el recurrent no qüestiona ni la base legal de la limitació esmentada, ni la seva proporcionalitat. Tanmateix, escau destacar que la menor tampoc és part processal en el litigi i que la privació de contacte és, actualment, provisional, de manera que el control d'aquest Tribunal esdevé menys rigorós en aquesta circumstància concreta (pare empresonat i limitació de contactes durant 4 mesos).

Aquest Tribunal considera igualment que la normativa andorrana (article 15 de la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i dels adolescents) i internacional (article 12 del Conveni sobre els drets de l'infant) obliguen a consultar els menors abans d'adoptar-se decisions que els poden afectar. La jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans és molt similar (M. i M. c/ Croàcia, 2015, § 181 i C. c/ Croàcia, 2020, § 78).

Això no obstant, aquesta obligació ni és absoluta, ni requereix que sempre sigui un jutge, la persona que hagi d'escoltar personalment al menor d'edat (R. M. c/ Letònia, 2021, § 117). Sobre aquest segon aspecte, escau assenyalar que la menor ja va ser entrevistada (i, per tant, escoltada) durant més d'una hora, el 4 de juny del 2025, per dues psicòlogues forenses de l'Àrea d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència. El vídeo corresponent consta a les actuacions i és necessàriament conegut pels jutges que han intervingut en el cas. Per tant, d'entrada, no es pot afirmar que la menor no hagi estat consultada, si bé és cert, que no ho va ser concretament sobre el seu desig de mantenir contactes regulars amb el pare. En qualsevol cas, el visionat del vídeo ha permès als jutjadors apreciar, almenys, la personalitat i l'estat psicològic actual de la menor.

Acabem de mantenir que el dret del menor a ser consultat no és absolut, perquè queda sempre supeditat a l'interès superior de l'infant (articles 13, 34.1 i 77 b) de la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i dels adolescents, i, l'article 3.1 del Conveni sobre els drets de l'infant) i aquest paràmetre crucial pot exigir que la consulta pugui ser, en darrer terme, descartada segons les circumstàncies concretes del cas, en particular, quan pot resultar perjudicial a la salut i/o al desenvolupament de la persona menor (veg. *mutatis mutandis* Sahin c/ Alemanya [GC], 2003, § 64-66 i Sommerfeld c/ Alemanya [GC], 2003, § 64).

Si apliquem aquests principis al nostre litigi, no es pot fer altra cosa que constatar que l'aparell argumental emprat per la jurisdicció penal no pateix de cap arbitrarietat o de cap fractura lògica. En efecte, a banda de l'objectiu legítim de salvaguardar la instrucció i de protegir a la presumpta víctima, convé indicar que, el 26 de setembre del 2025 (foli 433), és a dir, unes dues setmanes abans de procedir a emetre l'aute ara impugnat, el batlle instructor va ordenar a les psicòlogues forenses corresponents del Ministeri d'Afers Socials l'emissió "*d'un examen psicològic de la menor a fi de determinar la seva personalitat i caràcter, grau de maduresa, percepció dels fets ocorreguts, grau de veracitat i/o sinceritat de les afirmacions en relació als fets que porten causa, havent de lliurar en aquest sentit l'informe que s'escaigui*". Per consegüent, poc abans d'emetre la primera pròrroga de la prohibició de contactes, el batlle va sol·licitar informació psicològica de la menor i serà més endavant, en funció del seu resultat, quan el batlle competent decidirà, com més aviat millor, si escau (o no) escoltar, directament o indirectament, a la menor. Aquest plantejament prudent no pot ser qualificat d'arbitrari o d'il·lògic, sinó que és plenament compatible amb l'interès superior de la menor.

3.5. Per tots aquests motius, el recurs d'empara ha de ser desestimat íntegrament.

3.6. La desestimació del recurs d'empara comporta la condemna en costes del recurrent en seu constitucional (article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar el recurs d'empara interposat per la representació processal de Z contra l'aute del 13 d'octubre del 2025, dictat per la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia, i, contra l'aute del 4 de novembre del mateix any, dictat pel Tribunal de Corts.

2. Declarar que no s'ha produït cap vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Imposar a la part recurrent les costes processals derivades de la desestimació del seu recurs.

4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del recurrent, a la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia, al Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 13 de març del 2026.

Joan Manel Abril Campoy — President

Pere Pastor Vilanova — Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Magistrat

Víctor Torre de Silva López de Letona

Magistrat